

Amerika.

19de Uargang.

Madison, Wis., Fredag den 2den Oktober 1903.

No. 80.

Norge.

10 Mennesker indebrændte.

Kristiania, 16de Sept.

En Brandulykke af de sørgeligste, vi har haft her i Byen i de sidste Aar, har idag vakt Sorg og Fortvivlelse i mange Hjem. Kl. 9:40 i Formiddag blev Brandvæsenet varslet om Brand, men ved en Feilsnatning i Ophidsjelen og Iveren af den, som meldte Branden, løb Meldingen paa Collets Gade 20 istedetfor Kongens Gade 20. Brandvæsenets første Udrykning fandt Sted op mod St. Hanshaugen, og deres Ankomst til Brandstedet blev derved kænft et Koarter forsinket. Den feilagtige Melding blev imidlertid rettet, og inden første Udrykning var kommen til Brandstedet, var Udrykningen fra en af Vistationerne i fuldt Arbejde. Men de Minutter, som Brandvæsenet var forsinket, blev skjæbnesvangre.

I et nu havde Ilden bredt sig over den store Gaard. Den siges opstaaet i første Etage i Altkjællabet Jac. Rudolphs Skoforretning, hvor en Dame havde væltet et Røgeapparat. I en Fart greb Ilden om sig; sandsynligvis har Trappens opgangen og Lufschakterne været Veien. Trappen blev fyldt af Røg og ganske stængt.

Ikke mange Minuter efter Ildens Udbrud stod Flammer og Røg høit over Taget og brød ud gennem de nedre Stagers Vinduer. De store, sammenhængende Lagerrum og Udstillingsrum viste igjen sin Farlighed. Ilden mødte ingen Hindring i sin Fremtrængen og havde det bedste Materiale i Væggens Træpaneling. En voldsom Varme udviklede sig; Granitblokkene i Væggene slog

Reoner, Glasstet i Vinduerne dels sprang af Varmen, dels knustes af Vandstraalerne. Efterhvert som Ilden tog fat i Taget, løsnede Skiferen, og Glasplinter og itubrukne Tagsten regnede ned over Gaden. Brandvæsenets Arbejde blev derved i høi Grad vanskeliggjort, idet de skarpe Stene let ødelagde Slangerne. Med den voldsomme Fart, hvormed de faldt ned fra Taget, skar de Gul saa flere Slinger; en Slange, som var heiset op efter en af Redningsstigerne, blev paa den Maade sat ud af Virksomhed, og det sinkede strax at saa den ombyttet.

I Begyndelsen var Publikum kun betagen af den almindelige Nysgjerrighed, som findes ved enhver Brand; men efterhaanden fluede der ud Rygter om, at flere Mennesker endnu befandt sig inde i den brændende Bygnings øvre Etager. Og Rygterne tog mere og mere Form. Man havde seet tre Personer i en tilbels meget let Dragt redde sig over Bygningens Tag og ind paa Taget til Nabogaarden, Kongens Gade 22. Disse tre Personer forsvandt imidlertid i Folkemassen, og Navnene paa dem kunde ikke opgives. Saa begyndte man at tale om forskjellige Forretningsdamer, som var anfatte i Bygningen, og som endnu en Time efter Brandens Udbrud ikke havde ladet høre fra sig. Endvidere to Agenter, som havde sine Forretningslokaler i Bygningen, og som heller ikke var at se ved Brandstedet; samtidig bragtes det paa det Reue, at de ikke var i sine Hjem.

Disse Meddelelser vakte naturligvis den største Bevægelse blandt Tilskuerne. Spørgsmaal og Svar krydsede hinanden, og naar en Politimand, en Journalist eller en anden Person kom ud fra den brændende Bygning, vaade som drak-

nede Mus, blev han kringfat af en talrig Skare, som vilde vide Besked om, hvad han havde seet. Og Rygterne vogede og vogede, uagtede stadig af Dienvidnerne protesteredes mod Overdrivelserne; men der lagde sig uvilkaarlig en vis dyster Stemning over Publikum, da man konstaterede, at der var fundet to forfullede Lig i Agent Solums Forretningslokale. De saaes at være Levninger af to Kvinder, men det var i Dieblirket ikke muligt at identificere Personerne.

Saa gik der med en Gang en Bevægelse gennem Tilskuermassen. En ung Mand banede sig Vej gennem Mængden, bleg og fortvilet, medens et Par Kamerater søgte at holde ham tilbage. Den uheldige unge Mand rev sig løs og styrtede ind i Huset, hvorfra han en Stund efter vendte tilbage, sønderknust og fortvilet. Han var forlovet med en af de unge Damer, som man savnede.

I Bygningens Indre.

Ad de for Gelændere ribbede Jerntrapper banede en af vore Medarbejdere sig Vej op gennem Etagerne, skriver "Morgbl." Første og anden Etage frembyder et ynkeligt Syn. Halvbrændte Varebeholdninger og Kontorkvifita ligger her og sømmer i et eneste forfullet Raos. I tredje og fjerde findes selv Bøgerne paa sin Steder fuldstændig forsvundne. De vældige Jernpillarer staar igjen som sorte nøgne Skeletdele.

Tilhjøre for Trappen laa Agent Solums Kontor i 4de Etage. Inde under en Presenning her stimer vi forfullede Kjolerefter og en affviet Haand. Fra Haandrestens Ringfinger lyser en noget ødelagt Guldring. Vi letter paa Presenningen og blotter Resterne af fire Kvindeligt som netop er trukket frem af

Afsehbene. Det er altfammen kun Rester, forfullede Ben og afsebrændte Dele af de Uheldiges Klæder. Den ene har om Livet baaret en Bædste og hun har den endnu. Den er mærket: Borghild.....

Gene:

De otte Lig, som var bragt til Ankerløstens Lighus er nu samtlige gjenkjendte. De fleste af dem er efter Gjenkjendelsen udeliveret til Familien. De Gjenkjendte er: Frøken Mimi Nilson, 22 Aar, Frøken Frølich, Fru Borghild Gabrielsen, Skurefone Marie Eitfe Evensen, 52 Aar, Kontorist Thor Schyven, 26 Aar, Agent Ludvig Solum, 41 Aar, Agent Hans Cristian Ulrik Midelfart, 35 Aar, og Frk. Ragna Olsen, Kontordame hos Midelfart.

Endnu savnes Frøken Signe Baage, om hvis Skjæbne der forøvrigt ikke raader nogen Tvil, saa hendes Dødsfald averteres idag. Yderligere savnes Basterfone Madame Hansen.

Det endelige Valgresultat

er, at Høire og Liberale har erobret Nordre Bergenhus med 5 Pladse, Stavanger 2, Haugefund 1, Porsgrund 1, Kragerø 1, Njøsbhyerne 1, Bergen 4, Smaalenene 4, Troandhjem 4, Larvig 1, tilfammen 24 Pladse.

Tabt er Finnmarkens Amt, 2 Pladse, og Østerrisør, 1 Plads.

Stillingen skulde saaledes være: 59 Høire og Liberale, 53 Venstre og 5 Socialister. Da Nedenesvalget endnu ikke er afgjort, kan der ske nogen Forandring i dette Forhold. Sandsynligheden herfor tør dog vel ikke være saa stor.

"Landsbladet".

Brug Gas som Brændsel.

Overordentlig liberalt Tilbud.

Gjør det bekendt i de videste Kredse,

at man herefter kan saa sit Adelsbrev "Snorre", en Bog paa 900 Sider med 400 Billeder, gødt indbundet, samt Bladet "Amerika" et helt Aar, alt portobetalt, ved at sende blot \$1.00 til **Amerika Pub. Co., Madison, Wis.** Dette gjælder baade nye og gamle Abonnenter, som b tolet et Aar i Forstud. Overordentlig liberalt Tilbud, ikke sandt?

Sidt Kritik og noget atpaa.

"Lutheraneren" tilegnet.

(Af B. D. Løbbel.)

1. "Logik"—Omvendelse.

Filosofi er en meget nyttig Ting—paa sin rette Plads og i de rette Hænder. Det er en saare omfattende Videnskab; den beskæftiger sig med alt, som tænkes kan, og sommetider med lidt til. Der er imidlertid en Ting, den oftest har Bødselighed med, og det er, hvad man kalder *Virkelighed* den. Her gaar det en lidt ligevist, som naar en ser et Skildt udenfor en Møbelbutik med Indskriften: "Her ruller". Kommer man med sit Løst for at saa det rullet, saa blir man narret, for Skildtet var blot tilsalgs. (Efter Kirkegaard). Gjennem Aristofinder har de filosofiske Vænder arbejdet paa at bygge Systemer og ment, at nu havde "de alt ransaget"; men saa er Virkeligheden atter kommet paatværs for dem.—Som bekendt deles Filosofien almindeligt i Logik, Metafysik, Sykologi, Etik osv. Hver af disse skal da omfatte hver sit Omraade. "Logik" er Læren om Tænkningens almindelige Former og Love; "Metafysik" befatter sig med det, som ligger skjult bag (meta) Tingens eller Naturens (fysis) ydre Fænomener, Substansen eller Væsenet; "Sykologi" er Læren om Sjælesovnerne, og "Etik" Læren om det sædelige eller moralske.

"Dette var nu det," som Xenophon pleier at sige, naar han vil gaa videre. Hvad jeg lidt nærmere vil berøre, er det, som kaldes *Logik*, Læren om Tænkningens Former og Love. Den formelle Logik opererer kun med Begreber og Lovene for deres rette Ordning i Domme og Slutninger. I videre Forstand bruges Ordet Logik i Filosofien ogsaa om den Erkendelsesteori, naar man anvender Tankeprinciper og Tankelove paa de i Erfaringen givne Fænomener. Først interesserer mig mest her: Logik som Lære om at tænke, tale og skrive følgerigtigt og ret overensstemmende med selve Tænklovene. Man maa her være meget opmærksom, saa man har Begreber og Slutninger med deres Præmisses i orden. Læger man fejl i Brugen af Begreberne, saa de anvendes i Præmisserne i en Betydning, men i Slutningen i en anden, eller ser man kun paa dei formelle osv., fremkommer let, hvad man kalder *Sofismer* (paa norsk "Brømpeiseri"), det være som Sylogismer eller Paralogismer. Sofistiet foranlediges meget ofte derved, at man med Hensigt benytter sig af "logiske" Aneb for at sætte

Modstanderen tilbøgs og selv tilsyneladende saa Ret, eller derved, at man er hildet i en Fordom eller fanget paa Forhaand af en vis Tilbøelighed (bias). Saaledes kan "Logiken" let udarte til en Tankeleg, et "Spilfægteri" eller mere eller mindre Brømpeiseri.

En, som optræder som Lærer i Logik, maa forudsættes at være kjendt med denne Misbrug af Logiken og selv vogte sig for Sofistiet. Hvis en, som selv mener sig at være Logiker, gjør sig skyldig i Sofistiet, faar han ikke tage det ilde op, om Folk da tror, at der ligger en "bias" bag, at han har sluttet galt, fordi han vilde kaste Folk Blaar i Øinene.

Jeg kom til at tænke paa dette, da jeg nylig i "Lutheraneren" (No. 36) læste Stykke: "Kirketidendes Lære og Logik" af (Pastor) J. D. Hougén.

Et mere eklatant Exempel paa Sofistiet har ikke jeg set paa Brint og det i en saa alvorlig Sag som den om *Omvendelsen*. Og skjønt jeg aldrig i disse mange Stridens Aar har deltaget i Striden eller skrevet en Linje om den, men bare ventet og længtet efter og bedet om Fred i vor dyrebare lutheriske Kirke, saa kunde jeg dog derne Gang ikke dy mig, men tænkte, maatte kunde en liden Smæk over Fingrene her ikke være afsteien. Og jeg vilde med det samme i Herrens Navn paa de mange bebrøvedes Vegne, som sørger over Sions Skæde, inderlig bede enhver, som føler sig kaldet til at give sit Bidrag til *Førenings* Sagens sande Fremme, da at forhandle Sagen findig og rolig og som for Guds Nashn og ikke henfalde til Uartigheder og Haan eller Brømpeiseri. Som "Kirketidende" har holdt sig taalig fri for saadant, burde "Lutheraneren" ogsaa øve lidt Kontrol over sine Indsendere og altid mindes sit Motto: "Sandheden tro i Kjærlighed". I det Stykke, som jeg agter at foretage et lidet Oversigt med, er hverken Sandhed eller Kjærlighed. Jeg har glædet mig over den Stindighed, som flere Indsendere har lagt for Dagen, bl. a. Pastor G. Eng. Men Pastor Hougéns har bare forarget. Vi Prester burde vide saa meget, at det nok kan tillades at slaa haardt, naar Tugt trænges, men vi maa ikke forarge nogen.

I det nævnte Stykke optræder Pastor Hougén som en ilter Artikler over "Kirketidendes Lære og Logik" og som Pastor Enghs selvbestalte Forvarer. Gad vide, om ikke Past. G. vil sige: "Gud bevare mig for mine Venner, mine Fiender skal jeg nok selv greie." Ingen forstaa mig dog derhen, at jeg skulde mene at ville komme "Kirketidende" til Hjælp.

Prof. Larsen er gammel nok og kan svare for sig selv. Hvad jeg tilfigter er kun at vise tilfue Pastor Hougéns "logiske Ræsonnement og den Lære, der ligger skjult deri." En selvbestaltet Lærer i "Logik" faar finde sig i, at ogsaa hans "Logik" eftersees i Sømmene. Maaste faar vi ogsaa se lidt paa hans "Metafysik" og et og andet ellers, som ikke er, som det burde være.

Hermed til Sagen: "Logik" og Læren om *Omvendelsen*. Det er overmaade ubehageligt at foretage et lille Oversigt, hvor det gjælder en saa alvorlig Sag. For det første er det underligt, at man ikke efter en tveaarig Lærestrid endnu er naaet frem til Forstaelse af, hvad der strides om. Det har været og er min Mening, at der har blandet sig ind for meget af Partisanismens Blindhed for ikke at sige onde Vilje. Dernæst er der mange af os, som virkelig tror, at var der ikke denne kjædelige Drangvillighed, ja maatte der kunne tilvebringes Forstaelse og Enighed. Jeg tror, der er Enighed hos den store Flersid paa begge Sider. Men naar saadanne hadske og vrønge Opsæt igjen kommer, som nu Pastor Hougéns, saa blusser det op igjen værre end før. Ulykken forekommer mig at være den, at der under Stridens Hede er brugt Udtryk, som man senere ikke ret vil kjendes ved, Stikord som: "Selvbestemmelse", "Valgets Standpunkt", "Uomvendtes Bøn", "Det gode Forhold" osv. Kommer man da til at nævne et af disse Stikord, saa virker det paa somme stridslystne Folk som et rødt Klæde paa en Øye. Om man begraver dem 20 Favne under Jorden, ret som det er, saa er de fremme igjen, og saa skal de "forklares". Striden blir da en Strid om Ord, og den er som bekjendt—endeløs. Naar jeg er færdig med Past. Hougéns "Logik", skal jeg forsøge at pege paa det egentlige Stridspunkt og vise, at der er Mulighed for Enighed, forudsat at man ubetinget tilstemmer Formula *concordiæ*.

Nu da endelig til "Logiken".

Situationen er i Klarhed dennem: Pastor Eng skriver et Stykke i "Amerika" (No. 35), findigt og sagligt, som næsten alid, naar han skriver, om end ikke altid "ganske klart". Han forsøger at bevise, at Dr. Schmidt lærer "nu" som "før". "Kirketidende" berører lidt en Svagheit i hans Bevis og siger bl. a.:

"Broen, som han (G) bygger mellem den gamle og den nye Dr. S., hviler væsentlig paa den falske Lære om et *Valgets Standpunkt*, en Mellemtilstand mellem omvendt og uomvendt. Ved Dr. det skal Gud give Mennesket Sv-

net og Kræfter, hvorved det, uden endnu at være omvendt, selv skal kunne vælge, om det vil blive omvendt eller ikke, og paa dette dets eget Valg skal da dets Omvendelse bero. Og dog forsætter man paa det høitideligste, at man lærer, at "Omvendelsen helt igjennem er et Værk af Gud alene". Det er Mennesket, som vælger, at det vil blive omvendt, og dog er dets Omvendelse helt igjennem Guds Værk!"

Dette titter da Pastor G., saa han atter oger sit Skind og drager i Hærfærd til Forvar for Pastor G. Man bedes først om at "mærke sig Stykkets logiske Ræsonnement og den Lære, der ligger skjult deri." Saa kommer da en "logisk" og "metafysisk" Underfølgelse, og Resultatet er da det, at det hele er et "logisk Ujøre", "Spilfægteri". "Der er ingen Mening i det. Det er den rene Ufians". Den, som er i den sjælelige Habitus, at han river af sig slige Udtryk, pleier gemenligen ikke at være synderlig udrustet med saglige Argumenter.

Lad os se paa Beviserne. De kan kortelig sammensættes saaledes:

Pastor G har ved "klart Ræsonnement" og "tankerigtig Gjengivelse" af Konfordinformelens Lære fundet ud, at Dr. S. og Konfordinformelen er enige. Det er altsaa bevist, mener Pastor G., at den animistisouriske Lære, ogsaa om "Valgets Standpunkt", ("Lad gaa!" siger G.) er stemmende med Konfordinformelen. Men efter "Kirketidende"s Mening er denne Lære falsk. Saa konkluderer da Pastor G. saaledes: "Saa maa "Kirketidende" klartlig mene, at det modsatte er ret og ren Lære. Den maa da lære: at "Gud" ved Ordet "ikke giver Coner og Kræfter" til at omvende sig—før det er omvendt; og at det først efter Omvendelsen kan vælge, "at det vil blive omvendt"—og selvfølgelig derfor "alt Hensyn til hvilket som helst Forhold fra Menneskets Side maa holdes borte"—for at bruge et ægte misjouristisk Udtryk. Dette er snurren Logik,—men endda snurrenere Lære. Eller hvorledes er det at forstaa? Forstaaar "Kirketidende" selv dette? Kan den tro det?"

Slig ser Pastor Hougéns "Logik" ud, og paa denne Maade fortsætter han da med sit Brømpeiseri i lange Baner, hvorved han behændig reducerer "Kirketidende"s Udtalelser in absurdum. Ja, hvis det er tilladt, hvad Hr. Pastor G. gjør, ved Hjælp af "logiske" Aneb at saa frem Antitiser, som man selv opdigter, men som slet ikke Modpartens Ord giver Anledning til, da kan man jo bevise, hvad det skal være. Et Seier her er dog en dyretjæbt

Seier. "Faldt naar sin egen Herre paa Hals." Men lad os tage det roligt og se paa Past. H. "Logik".

Er der Feil da ved hans, Lærens, "Logik?" Vi skal se.

Første Spørgsmaal er dette: Lærer Konfordinformelen (i G. S. F. II), at Gud ved Ordet giver det uomvendte Menneske før Omvendelsen "Gvner og Kræfter", som da dette uomvendte Menneske modtager og bruger til sin Omvendelse? Past. G. og Past. H. gaar ud fra, at saa forholder det sig. "Lad gaa." Lad dem have Ret indtil videre. Gfjer Logikens Regler har vi nu at operere med følgende Begreber: Det uomvendte Menneske—Gud—Gvner og Kræfter—Omvendelse. "Logik" kan da sluttes saaledes:

"Det uomvendte Menneske har selv ingen Gvner og Kræfter, hvorved det kan omvende sig.

Men Gud giver dette Menneske Gvner og Kræfter dertil. Ergo: Ved de Gvner og Kræfter, Gud giver, kan det nu omvende sig."

"Her spørges du om, hvorledes det uomvendte Menneske kan blive omvendt," siger Past. H. "Faar det ikke disse Gvner og Kræfter", kan det ikke omvende sig, paaastaar han.

Jeg kommer senere tilbage til foranstaaende "logiske" Slutning. Dernæst har vi følgende "logiske" Slutning af Past. H.:

"Begge Parter er "enige om, at det er Gud, der virker Omvendelsen.

Men "Rirkettidende" "hynes at betoile", at Gud giver Gvner og Kræfter dertil "ved Ordet"—"i og med Raldet", ialfald "før Omvendelsen."

Ergo: maa "Rirkettidende" mene, enten at de ikke gives "ved Ordet", eller at de gives "efter Omvendelsen".

Men det er da klarlig en contradictio in adjecto." Det er ingen Mening i det Det er den rene Ufians", udbryder Past. Hougens. Og jeg antager, de fleste vil være enig i denne Dom, hvis "Rirkettidende" lærte slikt, som Past. H. paadigter den. Men det er simpelt hen Soffisteri og irret andet. Han laver selv en Veirmølle, og saa kjæmper han drabelig mod denne. For Past. H. er Antitesen denne: Giver ikke Gud disse "Gvner og Kræfter" før Omvendelsen, saa maa han gjøre det efter Omvendelsen. Tertium non datur! Al, det er underligt med den "Logik"! Den kan bruges til mangt.

Vi faar se lidt nærmere paa dette "logiske Ræsonnement". Skulde det ikke kunne tænkes at et tertium datur? Hvad skulde det være? Jeg minder atter om, at der

er "Logik" vi har med at gjøre, og da faar vi her hufte paa, at der opereres med Tidens Kategori. Er der nu noget mere her da end "før" og "efter"? Past. H. mener nei. De fleste af os andre mener, at foruden "før" og "efter" er der ogsaa et "nu"; vi lærte saa, da vi strævede med Grammatiken: Fortid, Nutid, Fremtid. Der er ikke bare Succession, men ogsaa Simultaneitet, som Filosoferne kalder det. Lad os nu anvende dette Begreb og saa se, hvorledes der kan sluttes, hvad den her omhandlede Sag angaar. Ranhænde vi da kunde saa Die paa "de rene Linjer og klare Standpunkter."

Vi gaar atter ud fra punctum quaestionis: Giver Gud ikke disse Gvner og Kræfter før Omvendelsen, saa maa Meningen være den, at de enten gives efter,—men dette er jo det "rene Ufians"—eller simultant, samtidig med, i Omvendelsen. Baa de Past. H. og Past. G. citerer hint Ord af Konfordinformelen, at Gud "ved Ordet virker, at de kan blive ophlyste, omvendte og salige". Her har vi som ellers overalt i Konfordinformelen (i hele G. S. F. Art. II) Omvendelses "nu", d. e. selve Omvendelsen. Subjektet er Gud, Objektet den uomvendte, Resultatet er: Omvendelse.

Fellen ved den førstnævnte Slutning af Past. H. bestaar jo deri, at der i Konklusionen kommer ind et nyt Subjekt for Omvendelsen, i den anden, at han opdigter en feil agtig Antitese.

Den antimissouriske Lære er jo, hvis Past. Hougens Fremstilling er ret, omtrent denne: Mennesket er aandelig dødt, kan derfor ikke ved egne Kræfter omvende sig. Men Gud virker Omvendelsen derved, at han rækker det uomvendte Menneske "Gvner og Kræfter", som det da kan modtage og bruge til at omvende sig ved, eller vælge, enten det vil omvende sig eller ikke. Begreberne er her omkastede i fuld Forvirring, og kommer man saa med sit "før" og "efter", saa bliver det endnu mere floket. Gud er—derom er alle enige—Omvendelsens Subjekt, og det uomvendte Menneske er Objektet. Men saa sthdes der i Konklusionen ind et nyt Subjekt for Omvendelsen: Det uomvendte Menneske. Ja, siger man, her gjælder det jo to Personer, og da er det en anden Sag. Saa slet rigtig! Det er saa. Vi kommer her ind paa et Omraade, hvor hverken Past. Hougens eller min "Logik" naar til. Ved "Logik" kan man ikke greie Omvendelsens Hemmelighed. Om vi var saa vel bevandedt i Logik og Metaphisik og al Verdens Filosofi som selveste Hegel, saa kan vi ikke greie det for vor Tanke

THE MOST POPULAR IN USE
ESTERBROOK'S STEEL PENS.
 150 STYLES TO SUIT ALL WRITERS. ALL STATIONERS HAVE THEM.
 WORKS CAMDEN N. J. 26 JOHN ST. NEW YORK.

FIRST NATIONAL BANK of Madison, Wisconsin.
 Depository of the United States.
 DIRECTORS:
 N. B. VanSlyke, Pres. Wayne Ramsay, Cashier. F. F. Prouditt. J. E. Moseley
 M. E. Fuller, Vice Pres. M. C. Clarke, Asst. Cashier. E. J. Stevens. Wm. F. Vilas.
 CAPITAL, \$100,000. SURPLUS, \$100,000. Additional liabilities of stockholders, \$100,000.
 Issues certificates of deposit bearing interest. Buys and sells exchange on all important inland and foreign points and transacts all legitimate banking business.

Fremfrittsfolk bruger
GAS
 Ranges, Heaters, Grates
 —and—
 Independent Water Heaters.
 For nærmere Underretning besøg eller telefoner til
MADISON GAS & ELECTRIC CO. } Telefon:
 126 E. Main Street. } Standard..... 23
 Bell..... 144

Established 1853. **THE STATE BANK** Madison, Wis.
 Loans Made on Approved Real Estate Security.
 SAVINGS BANK DEPARTMENT Paying Compound Interest on Time Deposits
MONEY SENT TO.....
 England, Ireland, Germany, Norway and all accessible points in the United States.
 L. S. HANKS, President J. H. PALMER, V.-President. E. O. KNEY, Cashier.

OLSON & JACOBSON.
 har netop modtaget fra Norge:
 Sammeløst, Sjeføst Anchovis, Ludeffil, Røgede Sardiner og
 Silb samt Lytebær.
 201 E. Main St., - - - - Madison, Wis.

FRED. M. SCHLINGEN.
Monumenter.
 Hvis du har tænkt at faa et Granit- eller Marmor-Monument i Vaar eller til Sommeren, kom og besøg os se det største og bedste Oplag som nogenstunde er fremvist her i Byen. Vi har i vort Varelager fem og otte nye og moderne Monumenter af Barre, Quincy, Montello, Waujar og St. Cloud Granit; ogsaa blaas og lystfuldret Marmor, hvilke vi kan sælge til rimelige Priser. Førsteklasses Arbejde og bedste Varer. Du kan du faa se med egne Øine, hvad du faar for Pengene.
 124 West Main Street, Madison, Wis.
 Overfor Courthouse.

Mærk!
 Paa den røde Lap paa Bladets første Side vil De se til hvilken Tid De har betalt for "Amerika".

Subskriptions-Blanket.
AMERIKA PUBLISHING CO.,
 Madison, Wis.

Indlagt vil De finde \$....., hvilket betaler for "Amerika" fra..... til....., og bedes kvitteret for paa Adresselappen.

Navn.....
 P. O. Adresse.....
 County..... Stat.....

faa ubegribelige, hvorledes Forholdet her er mellem den menneskelige Personlighed og den guddommelige, mellem Guds Naades Frihed og menneskelig Frihed. Saalangt som Guds Ord gaar, kan ogsaa vi gaa, men ikke længer. Det nytter ikke at sige, naar vi staar ved en Vanstellighed, f. Ex. Omvendelsen: "Det maa være saa eller saa, for jeg kan ellers ikke fatte, hvorledes et Menneske ellers kan omvende sig, hvis det ikke faar "Goner og Kræfter" for Omvendelsen". Na, der er meget mellem Himmel og Jord, som selv Filosoferne ikke forstaa. Men — jeg faar gaa videre for at vise, hvor Past. Haugens "logiske Ræsonnement" fører hen.

Man siger, at Gud omvender Mennesket; men man forudsætter, at det uomvendte Menneske, et Jeg, som er aandelig dødt, skal ville modtage og bruge de af Gud givne "Goner og Kræfter" til sin egen Omvendelse! Hvad gjælder det om? Hvad er Omvendelse? Sindsförändring (dianoia), Förändring af Viljen selv i dens Grundretning. Den uomvendtes Vilje er jo, som vi lærte det, da vi var "meget mindre og endnu meget mindre slem", at Synden "har gjort Viljen uduelig til det gode og tilbøjelig til alt ondt". Hvorledes kan nu dette onde Jeg, denne föröndte Vilje være Subjektet for Omvendelsen? Det er jo dette Jeg med den föröndte Vilje, som skal omvendes, d. e. bries om i Retning mod det gode. Det hjælper her ikke det mindste, om man slyder ind "Goner og Kræfter". Hvad nytter "Goner og Kræfter", naar der ikke er en Haand, som kan eller vil bruge dem? Jeg'et, den onde Vilje er det jo, som først maa virkes paa, før end der kan blive Tale om at bruge noget andet efter Guds Vilje. Hvad skal vi da gjøre med disse "Goner og Kræfter", som der tales saa meget om? Jeg ser ikke rettere, end at de bør ligge, hvor de hører hjemme — i Guds Haand. Han kan ved disse "Goner og Kræfter" virke Omvendelse af selve Viljen

Jeg beder, se nu efter i Konfordinformelen, særlig i G. F. Art. II, om der findes Spor af Anthyding til denne antimisjourniske Lære om, at "Det onde Jeg", medens det endnu er i sin föröndte Tilstand før Omvendelsen, medens Viljen endnu er — som Filosoferne kalder det — den præsente onde Vilje, hvis Væsen er at ville være ond og Gud imod, skulde ville sin egen Öphævelse, sin egen Død! Man kunde her indvende, at man jo ikke lærer saa, men at den uomvendte ikke ved egne Kræfter, men alene ved de Goner og Kræfter, Gud giver ved Kalbet, kan gjøre det.

Altsaa omvendte dette onde, uomvendte Jeg? Nei, det er blot og bart en logisk Abstraktion at sondre mellem Begreberne baade i Tid og Rum, hvor alt er simultant og et. Realiteten, Virkeligheden i Sagen "Omvendelse" kan, som før antydet, ikke greies ved menneskelig "Logik". En Vilje, som baade vil det gode og onde paa samme Tid, existerer ikke. Vi er her allerede inde paa et andet Omraade end "Logikens", nemlig det religiøse og etiske, hvor der bliver andre Gaader at løse, og hvor man faar med andre Love at gjøre end den menneskelige Fornufts strøbelige Logik. At ville drage det religiøse og etiske ned og ind paa Tankeens eller den begripende Fornufts Omraade, hvor der opereres med tomme Begreber, er at rationalisere Kristendommen. Filosofien har til alle Tider ført til Vantro eller Rationalisme, naar den forsøgte at drage ogsaa det religiøse ind under Fornuften's Dom. Vestigia terræ!

Som oftere antydet, er Feilen ved Past. Haugens Ræsonnement just denne logiske Abstraktion i Tid og Rum, idet man pønerer en omvendende Virksomhed før Omvendelsen og sætter en Røst mellem Jeg'et og "Goner og Kræfter", som da dette uomvendte Jeg skal operere med. "Goner og Kræfter" er Guds, og han sender dem lige ind i Jeg'et, ind i den onde Vilje selv. Da har vi selve Omvendelsen, dens guddommelige "nu", hvor ikke det uomvendte "Jeg" opererer med "Goner og Kræfter" paa "Jeg'et", men hvor Gud opererer med sine Kræfter paa det uomvendte "Jeg", saa det omvender sig. Naar Gud omvender mig, saa omvender jeg mig. "Omvend mig Herre, saa bliver jeg omvendt; thi du er min Gud," siger Skriften. Længere kan jeg ikke gaa, end Gud i sit Ord har aabenbaret det for os. Og længere gaar heller ikke Konfordinformelen, som senere skal vises. Vi slynger jo ogsaa i en af vore bekjendte Salmer:

"Du ved ei, hvordan det gaar til,
Men viist det sker, hvad Gud han vil
Og Andens Vei du ei forstaaer,
I Løn den gaar,
Og ved Guds Ord sin Agt den naar."

Rjender jeg Synodens Lære ret, saa nægter den ikke, at Gud giver "Goner og Kræfter" til Omvendelse, men lærer det bestemt, at Gud ved sit Ord, ved Kalbet giver Kraft til at modtage hans Naade. Som Bevis skal jeg kun anføre Synodens nye Forklaring Sp. 183: "Hvad vil det sige, at den Helligaand har kaldet dig ved Evangeliet? Den Helligaand har ved Evangeliet indbudt mig til Jesus og gav mig med det samme Kraft til at

modtage hans Naade". Men hvad den nægter og maa efter Guds Ord og den lutheriske Bekjendelse nægte, er, at Gud kortere eller længere Tid forud for Omvendelsen skulde give "Goner og Kræfter", som da den uomvendte i en vis Tid kunde bruge eller ikke bruge, eller, som det ogsaa hedder: vælge enten at ville blive omvendt eller ikke.

Nu, jeg skal ikke gaa videre. Jeg har ikke "Goner og Kræfter" til at udvikle vor Lære om Omvendelsen nærmere. Den Sag greier andre meget bedre. "Kirketidende" vil vist ikke blive træt af at give Svar, saafremt Spørgeren er en redelig Spørger. Men jeg antager ikke, den vil svare Pastor Haugen.

Fjærend jeg slutter, vil jeg saa Lov til at sige, at jeg ikke er uden Haab om Enighed i Læren, saafremt man vil søge at forstaa hinanden, og saafremt man uden Forbehold vil tilstemme Bekjendelsen. Og her vil jeg sige, at Formula concordiæ ogsaa hvad Omvendelsen angaar, tør blive den bedste Hjælper til at tilveiebringe en sand Concordia, især om vore Hjerters i Sandhed er omvendte til Gud.

Uden synderlig Kommentaar og uden at plukke ud Sætninger, som kunde synes at tale til Gunst for en Yndlingsopfatning, slutter jeg dette Opsæt med en Del af Konfordinformelens Udtaleser om den her omhandlede Sag. Hvis Læseren har Konfordinbogen, raades han bedst at gaa lige til Rilden og især studere opmærksomt Art II i "Grunddig Forklaring". Har han den ikke, kan maaste følgende Uddrag vække Lysten hos ham til at anskaffe sig den. Havde vi den alle, og brugte vi den alle under troende Bøn til Gud og med ret Broderfjærlighed, saa vilde der ikke være saa megen bitter Strid iblandt os. Mit præterea censeo er, at den onde Vilje maatte blive omvendt. Her er da Uddraget. Undersregningerne er for det meste mine.

G. F. Art. II handler "om den frie Vilje eller de menneskelige Kræfter."

(§ 1). "Hovedspørgsmaalet er ene og alene, hvad det uigjensjødte Menneskes Forstand og Vilje af sine egne og efter Falbet tiloversblevne Kræfter formaar i (NB) dets Omvendelse og Gjenfødselse, om det nemlig, naar Guds Ord prædikes og Guds Naade tilbydes, da kan berede sig til denne Naade, anamme den og sige Ja dertil." (Uddrag her af Konfordinformelen)

(§ 2). "Mennesket er (ved Falbet) saa fordærvet, at det i aandelige, vor Omvendelse — vedkommende Ting er af Naturen blindt, at det, naar Guds Ord prædikes, ikke for-

staar det eller kan forstaa det, — heller ikke af sig selv nærmer sig til Gud, men er og bliver en Guds Fiende, indtil (NB) det ved den Helligaands Kraft bliver ved det prædike og hørte Ord af lutter Naade, uden nogen dets Medvirken, omvendt, troende, gjenfødt og fornyet."

(§ 4). "Er disse Grunde den højfærdige Fornuft og Filosofi imod, saa ved vi dog, — at der alene af Guds Ord skal dømmes om Troens Artikler."

(§ 10) "Men forinden Mennesket bliver oplyst, omvendt — ved den Helligaand, kan han af sig selv — i sin egen Omvendelse — ligesaalet begynde, virke eller medvirke noget som en Sten —"

(§ 11). "At i den hellige Skrift Omvendelsen, Troen (osv.) — ganske og aldeles tilskrives alene den guddommelige Virkning og den Helligaand"

(§ 12). "Fornuften og den frie Vilje formaar nogenlunde at føre et udbortes ærbart Liv, men at Mennesket bliver sødt paany, indvortes faar et andet Hjerte, Sind og Hu, det virker alene den Helligaand. Han aabner Hjerte og Forstand til at forstaa Skriften og give Agt paa Guds Ord." St. Augustin (siger): "Jeg har feilet, idet jeg sagde, at det er vor Sag at tro og at ville, men Guds at give dem, som tro og ville, Kraft til at virke."

(§ 17). "Katekismen — tilskrives den Helligaand altsammen. Den Helligaand virker denne Bilen og Udretten."

(§ 19). "Derfor er der ingen Medvirken af vor Vilje i Menneskets Omvendelse; Mennesket maa drages og gjenfødes af Gud."

(§ 21). "Vor Omvendelse — er alene et Værk af Gud." — "Derfor vil vi nu endvidere fremstille, hvorledes Mennesket bliver omvendt til Gud, hvorledes og ved hvilke Midler den Helligaand er virksom i os og vil virke og give os sand Bod, Tro og ny aandelig Kraft og Gode til det gode i vore Hjerters, og hvorledes vi skal forholde os til disse Midler og bruge dem." ("Forholdet" er altsaa et Forhold til Midlerne, ikke til "Kraft og Gode", et udbortes Forhold, som er Fornuften underlagt. Omvendelsens og Kraftens Subjekt er alene den Helligaand).

(§ 23). "Gud vil ved dette Middel (Evangeliet) — kalde Menneskene til evig Salighed, drage dem til sig, omvendte, gjenføde og helliggjøre dem."

(§ 24) "Denne Prædiken skal nu alle høre, som vil blive salige. Thi Guds Ords Prædiken og dets Hærelse er den Helligaands Redskaber, med og ved hvilke han vil kraftigen

virke og omvende Menneskene til Gud og virke i dem baade at ville og udrette."

(§ 25.) "Dette Ord kan ogsaa det Menneske, som endnu ikke er omvendt —, udvortes høre og læse, — han kan gaa til Kirke, høre Prædiken og ikke høre den."

(§ 26.) "Ved dette Middel — virker Gud og knuser vore Hjertes og drager Mennesket, saa det ved Lovens Prædiken erkjender sin Synd og Guds Brede og føler en sand Forsædelse, Anger og Smerte i Hjertet, og ved Forkyndelsen og Betragtningen af det hellige Evangelium om Syndernes Forladelse i Kristi en Troens Gnift bliver tændt i det, i hvilken det annammer Syndernes Forladelse for Kristi Skyld og træder sig med Evangeliets Forjættelse, og paa denne Maade bliver den Helligaand, som virker alt dette, sendt i Hjertet."

(§ 27.) "Hvorvel nu baade Prædikantens Plante og Vandet og Tilhørernes Løben og Willen vilde være forgjæves, og ingen Omvendelse følge paa, hvis ikke den Helligaands Kraft og Virkning kom til, hvilken ved det prædikede og hørte Ord opløser og omvender Hjertene, saa Menneskene tror dette Ord og giver det sit Bisald, saa skal dog hverken Prædikanten eller Tilhørerne tvile om denne den Helligaands Naade og Virkning, men være vis paa, at, naar Guds Ord bliver efter Guds Befaling og Vilje prædikeret paa og rent, og Menneskene med Flib og Alvor hører og betragter det, Gud da visse med sin Naade vil være tilstede og give, som sagt, hvad Mennesket ellers af sine egne Kræfter hverken kan tage eller give. — Det prædikede og hørte Guds Ord er den Helligaands Embede og Gjerning, hvorved han ganske vist er kraftig og virker i vore Hjertes."

(§ 29.) "Et Menneske med sin Vilje staar Gud Herren imod, saalænge indtil det bliver omvendt. — Med alt det e kan det intet gjøre til sin Omvendelse, — det staar Gud imod, indtil han opvækker det af Syndens Død, opløser og fornyer det."

(§ 30.) "Hvorvel Gud nu ikke tvinger Mennesket til at omvende sig, saa drager dog Gud Herren det Menneske, som han vil omvende, og drager det saa, at der af en formørket Forstand bliver en opløst Forstand og af en gjensidig Vilje en hellig Vilje."

(§ 32.) "Men naar Mennesket er blevet omvendt og saaledes opløst og dets Vilje fornyet, da vil Mennesket det gode." "Det omvendte Menneske gjør frivilligt det gode."

(§ 33.) "Saasnart den Hellig-

aand — ved Ordet og de hellige Sacramenter har begyndt denne sin Gjenfødsels og Fornøjes Gjerning i os, saa er det vist, at vi ved den Helligaands Kraft kan og skal virke med — formedelst de nye Kræfter og Gaver, som den Helligaand i Omvendelsen har begyndt at virke i os."

(§ 35.) "Thi det er nu engang vist og sandt, at der i den sande Omvendelse maa ske en Forandring, en ny Hærelse og Bevægelse i Forstand, Vilje og Hjerte." (Om causa efficiens): "Da Menneskets naturlige Kræfter intet kan gjøre eller bidrage dertil, saa kommer Gud af uendelig Godhed og Barmhertighed os i Forkjøbet og lader sit hellige Evangelium prædike, hvorved den Helligaand vil virke og udrette saadan Omvendelse og Fornøelse i os, og han antænder — Troen osv. — saaledes at det alt sammen er alene den Helligaands Gaver og Virkninger."

(§ 44.) Ingen Omvendelse kan ske eller være forhaanden der, hvor ved den Helligaand slet ingen Forandring til det gode sker i Forstanden, Viljen og Hjertet. — Thi Omvendelsen er en saadan ved den Helligaands Virkning i Menneskets Forstand, Vilje og Hjerte frembragt Forandring, at Mennesket ved saadan den Helligaands Virkning kan annamme den tilbudne Naade."

(§ 45.) "Thi vor fordærvede Viljes Omvendelse — er alene Guds Værk."

"Gud gjør i Omvendelsen af gjensidige og uvillige ved den Helligaands Dragelse villige."

(§ 46.) "At Omvendelsen ikke alene for en Del, men ganske og aldeles er en Virkning, Gave og Skjænk og Værk af den Helligaand alene, som virker og udretter den ved sin Kraft og Magt, ved Ordet i Menneskets Forstand, Vilje og Hjerte."

(§ 47.) (I Skolerne er man blevet forvirret ved Læren om) "de tre virkende Aarsager til det uigjensidige Menneskes Omvendelse til Gud, hvorledes disse, nemlig det hørte og prædikede Guds Ord, den Helligaand og Menneskets Vilje virker sammen, saa er det fremdeles af den her ovenfor fremsatte Forklaring indlysende, at Omvendelsen til Gud er alene Gud den Helligaands Værk, som er den rette Meister, der alene virker dette i os, hvor til han bruger sit hellige Ords Prædiken og Hærelse som sit ordentlige Middel og Redskab; men det uigjensidige Menneskes Forstand og Vilje er intet andet end "subjectum conversionis", det er, det, som skal blive omvendt, et aandelig dødt Menneskes Forstand og Vilje, i hvilket den Helligaand virker Omvendelse og Fornøelse, til hvilken Gjerning det Menneskes Vilje, som skal blive omvendt, intet gjør."

ning det Menneskes Vilje, som skal blive omvendt, intet gjør."

(XI. 13.) "At han (Kristus) med sin Helligaand ved Ordet, naar det prædikes, høres og betragtes, vil være kraftig og virksom i os, omvendende Hjertene osv."

(XI. 34.) "Gud i sin Raadslutning — har besluttet og befuldmægtiget, at han selv med sin Helligaands Kraft vil skabe og virke i os alt, hvad der hører til vor Omvendelse."

(XI. 48.) "Vil den Helligaand virke dette, nemlig Omvendelse og Tro, i os ved Ordet og Sacramenterne."

(XI. 50.) (Den Helligaand vil) "ved Ordet igjensalde dem (de faldne) til Omvendelse, og vil den Helligaand der ved være kraftig i dem til Omvendelse."

(XI. 51.) "Den Helligaand vil med sin Kraft være tilstede hos Ordet og virke ved det, og dette er Faderens Dragelse."

(XI. 51.) "Trøst, at de vide, at deres Salighed ikke ligger i deres Haand."

Dette Uddrag vil da klarlig vise, at det er Gud og hans Naad alene, der er Omvendelsens Subjekt, at den uomvendtes "Jeg" ikke med et Ord betegnes som Subjekt, men kun som Objekt for den Helligaands omvendende Gjerning, d. e. det, som skal omvendes. Helle ikke staar der et Ord om, at Gud før Omvendelsen giver den uomvendte "Sønner og Kræfter", som han, den endnu uomvendte, saa tager i sin Haand og bruger til at omvende sig med. Nei, de af Gud til Omvendelse givne "Sønner og Kræfter" ligger i Ordet, ikke i den uomvendtes Haand. Dette, nemlig Ordet, skal og kan den uomvendte bruge, og da er Gud tilstede med Omvendelsens Kræfter og virker Omvendelse. Det er altsaa muligt for enhver, som hører Ordet, at blive omvendt. Thi i det er den Helligaand med al fornøden Kraft til Omvendelse, baade Lovens at "knuse" og Evangeliets at "tænde Troens Gnift."

Uden denne Sønderknuselse og Tro ingen Omvendelse. Hvad forøvrigt angaar den uomvendte Viljes "Forshold" før Omvendelsen, da siger Guds Ord, at det kan erøndt. Bliker der derimod Svørgsmaal om den uomvendte Viljes "Forshold" i Omvendelsen, da staar vi ved en Hemmelighed, som ingen menneskelig Fornu't kan greie, og som Guds Ord ikke har aabenbaret for os. Men tror vi Guds Ord, saa tror vi ogsaa baade, at det er Gud alene, som kan omvende os, og at vi ved hans Naade kan omvende os. Gud hjælpe os til h-

mygt at erkjende vor endelige Menneskeformu'ts Grænser, saa vi ikke formastede os til at tro, at vi med vor Tænkning skulde kunne fatte Guds Frelses Tanker! Hans Tanker er høiere end vore Tanker. At ville forsøge paa at drage hans Tanker ned og begrænse dem indenfor vor Tankes Rækkevidde er — som før sagt — at rationalisere Kristendommen. Rationalismen er Nutidens største Fare. O, lad os lutheriske kristne her i dette Land lægge god Vilje til Arbejdet paa Fjævelsen af denne forargelige Strid, som har sønderrevet vor Kirke, saa vi kunde staa som en enig og samlet Magt mod den indbrydende Dantro!

Just som jeg var særdig med foranstaaende, faar jeg "Lutheraneren" No. 37, hvor da Pastor Pougen lige lystigt forisætter med sin "Logik" om "Kirketidendes Logik og Lære", men nu ogsaa om "Udvælgelsen", som "Kirketidende" jo ikke havde nævnt med et Ord.

Billige Bøger!

Vi har saa mange Bøger, at vi ikke har Plads til dem. Se dette Tilbud! Send os en eneste Dollar saa skal De saa i nærmeste Express-Office:

- 1 Engelbrekt Engelbrektsson.
- 1 Bondehørdingen.
- 1 Niels Juul og Tordenstjold.
- 1 Astronomens Romantik.
- 1 Hvor laa Vinland?
- 1 Politinotiser.
- 1 Festtaler.
- 1 Ruslands Historie; af Thrice.
- 1 Gustav Adolf og Trediveaarskrigen; af Topelius.

Ikke en Dollar Stykket, men alle disse Bøger for bare \$1.00!

Naar Bøgerne er saa umaadelig billige synes vi, at om man selv ikke trænger dem, saa kan man alligevel købe dem og forære dem til Folk, som trænger god Læsning. Aldrig nogenstinde før er norste Bøger blevne solgte saa billigt.

Vil man have Express-Udgifterne forudbetalt, maa man sende 25 Cts. extra.

Skriv til
Amerika Pub. Co.,
Madison, Wis.

ATWOOD, LARSON & CO.
Etableret 1887.

Modtager Farmprodukter, Guede, Byg, Havre, Lin, Hø osv. paa Kommission. Høieste Markedspriser, snøbliffelig Betaling. Skriv efter vor daglige Markedsliste. Vi henviiser til Exchange Bank.

513 Board of Trade, Duluth, Minn.

Den Skotske Kvinde

paa Tjele.

Billedet fra Reformationstiden.

— af —

H. F. Gwald.

(Fortsættelse.)

"Jeg har saa," svarede Margaret og hviende sit Hoved, hvorefter hun henseant i Grunden. Først i dette Diebl tænkte hun over, at Bigand ikke havde hendes hele Fortrolighed og indsaa Umuligheden af at hun nogen Sinde kunde overtale sig til helt at aabne sit Hjerte for ham og indvie ham i sine hemmelige Tanker. I mange Slags Ansættelser havde hun tyet til ham, fundet Trøst og Belæring; men den største og sværeste Kamp mod hendes jordiske Kjærlighed havde hun udfægtet i Stilhed. Hun overveiede nu, om hun havde gjort Uret i at skjule for sin Skriftefader Kundskaben til hendes Hjertes Svaghed, og om en sliq Fordølgelse var tilladelig. Det anede hende ikke, at Bigand læste grant i hendes Hjerte og alene af Klogskab aldrig havde omtalt det Punkt, idet han tænkte, at jo mere man rører ved Jiden, des højere blusker den. Hun tænkte nu, at det vilde være ønskelig, om Bigand havde haft Broder Ambrosius's høie Alder og hvide Haar; men hun taug, og det demodige Udtryk i hendes Anslyn blødgjorde den gamles Hjerte.

"Jeg vilde helst tro," sagde han mildt, "at Guds Moder paa eders Forbøn i denne Time har styret mine Fjed hid. Tilgiv mig, min Datter! min Mistroisfæthed nys og sig mig uden Skj, hvad der tynger saaledes paa eders Hjerte, at I bad den Bøn, og hvori jeg kan tjene eder?"

"Nu kun deri," svarede Margaret rødmende og med et lyst Smil, "at I ikke paa Stand sender mig hjem til Klosteret, men tillader mig at dvæle en Stund i eders Nærhed. Vedsag mig paa en Vandring langs Svæns Bred. O, her er saa thyt og stjønt! Vi hører kun Fuglenes jublende Sang og ser Solens Blik paa de glidende Bover."

"Bed den hellige Ambrosius!" udbrød den gamle, "hvis Navn jeg uværdig bærer, I vil gjøre et Barn af mig!"

"Den Synd vil Guds Moder let tilgive mig og eder med," svarede Margaret atter med et Smil. Nu for første Gang siden forrige Aar, den Dag, da hun gik alene i Engbaven ved Tjele, begyndte hendes Hjerte at slaa frit og let.

"I mindes vel ikke," sagde den gamle, idet de langsomt gik hen ad Svæns kratbøgede Bred, "at det er den hellige Ambrosii Dag og altsaa min Navnedag."

"Modtag da min Hjertens Velsignning!" sagde Margaret og rakte Ambrosius frimodig Haanden.

"I have Tak!" svarede han, men vedblev hovedrystende: "Mindst tænkte jeg i den tidlige Morgenstund, da jeg aabnede mine Vine, at jeg her i Naturens Ensomhed skulde blive lykønsket af en ung Jomfru. Jeg tilbød i Stilhed min Helgen og sneq mig ud af Klosteret for at unddrage mig mine Klosterbrødres Velsigninger. Dette var, føler jeg nu, utjærligt af mig. Gifst henne paa den Brink, I der ser, sad jeg nys og læste den hellige Ambrosii Levnet med en Følelse af min egen store Ringhed."

"Meddel mig noget af det, I læste," bad Margaret; "har jeg hørt det tilforn, mindes jeg det dog ikke."

Fader Ambrosius modstod ikke denne Fristelse, thi intet var ham kjædere end at have en taknemmelig Tilhører, en Lyfke, som sjelden timedes ham i Klosteret. Paa hans Opfordring tog Margaret da Plads ved hans Side under en Busk i det visne Græs, blandt hvilket Aarblomsterne allerede begyndte at spire frem, og han begyndte sin Fortælling:

"Den hellige Ambrosius" sagde han, "levede i det fjerde Aarhundrede og var en Mand af stor Anseelse, intet ringere end Keiser Theodosii den Stores Statholder i Sigurien, og havde sin Residens i Mailand. Han var en Hedning og en lov- lær Mand. Hør nu, min Datter, ved hvilken underlig Tilfælle han, der end ikke var indlemmet i Kirken ved den hellige Daab, fra en vantroende Statens Tjener pludselig forvandlede til en troende og from Kirkehyrde. Biskoppen af Mailand var afgaaet ved Døden, og hans Efterfølger skulde udvælges. Ved dette Valg udbrød en blodig Fejde mellem Arianerne og de rettroende, hvilket, da Ambrosius var Keiserens Statholder, nødsagede ham til at ile til Valgstedet med væbnede Folk og gjenoprette Roligheden. Da han rykkede frem, raabte et Barn blandt Mængden: Se, der kommer vor ny Bisp, og strog istemmede hele Folket, glemmende Uenigheden: Ambrosius skal være vor Biskop!

"Af det Barns Mund," sagde Margaret, "talte Gud Herren selv."

"Bisfelig," vedblev Ambrosius, "som det siden viste sig. Elsket og agtet var han af Folket for sin Mildhed og Retfærdighed, og det Raab, at han skulde være Bisp, vilde ikke stanse. Længe stred han imod, helt uden Forberedelse til sit hellige Kald som han var; men omsider maatte han høre sig, lod sig døbe og tiltraadte da sit hellige Embede."

"Og hvorledes røgte han det? spurgte Margaret, hvis Blik hang ved den gamle, ærværdige Fortællers Læber.

"Ja, hvad tænker I, min Datter, han gjorde først? Han eiede stor Rigdom og kunde selv uden sit Embedes Indkomster have været en vældig Bisp med mange væbnede Svende i sit Følge, med Bord-svende og Mundstjænke og alle de unyttige Tjenere, Bisperne i bore Dage omgive sig med, som om de var verdslige Forster. Nei, han bortstjænkede sin Formue til de fattige og levede i kristelig Ydmyg- hed. Han blev en nidkjær Kirkehyrde, de betrængtes Fader, en tro Sjelshyrde, Evangeliets ivrige Forkynder og en drabelig Stridsmand mod Kjæ- tere og Hedninge. Keiseren ærede ham som en Fa- der, og saa stor var hans Myndighed, at da den store Keiser havde straffet et Dpløb med ukristelig Grusomhed, og han derefter vilde træde ind i Kir- ken, gif Ambrosius ham imøde paa Dørtærskelen og forbyd ham Afgang, ligesom Bisp Willum af Roskilde gjorde ved Kong Svend her i Danmark syv Hundrede Aar derefter. Keiseren maatte finde sig i, at Ambrosius paalagde ham otte Maanedes Kirkebod."

"Bed I ikke mere om eders kjære Helgen?" spurgte Margaret, da Ambrosius taug. "Tænk ikke, at jeg bliver træt af at høre?"

"Nu," svarede Ambrosius, "der lod sig meget mere sige om ham, og kunde jeg end blive længe ved, vilde da filkerlig eders unge Øren blive trætte. Dog hør endnu et om denne store Kirke- fader. Han var Munkes og Monners varme Tals-

mand og ivrede saa stærkt for den ugifte Stand, at mange Mødre af den Aarsag holdt sine Døtre fra Kirken, naar han prædikede — hvad siger I dertil?"

Margaret saa ned for sig og blev rød som et drøppende Blod.

"Nu, min Datter!" sagde Fader Ambrosius mildt, "har jaa Guds Moder og de hellige Engle ført os hid, hvad jeg nu mere villig tror, da lad min Nærvarrelse blive eder til Gavn og til Styr- telse i det fromme Forsæt, man har sagt at I nær- rer. Er det Tilfældet, at I agter at indgive eder i Bisping Kloster?"

"Dertil staar visfelig min Gu," svarede Mar- garet med sagte Røst.

"Hold da fast derved," sagde Ambrosius strengt, "og udryk alt af eders Hjerte, som vil spærre eder Veien! I har tænkelig kjendt denne Verdens Lyft, prøvet Forsængelighedens Ansægtel- ser, Mændene har daaret eder med Smiger for eders Fagerheds Skjld — jeg tør eller vil ikke afløse eder noget Skriftemaal, men underligt vilde det være, om det var anderledes. Vænd nu eders Gu fra alt dette og stræb ærlig efter at forsjage Verden!"

"Drib ikke paa mig, ærværdige Fader?" svarede Margaret med et bønligt Blik. "Æræver ikke saa stor en Beslutning Selvprøvelse og Overlæg?"

"Bisfelig, min Datter!" sagde Ambrosius; "dog mente jeg, at I nu i et halvt Aar i Klosterets Ensomhed maa have haft Tid til at overveie den Sag."

"Kunde jeg kun," svarede Margaret, "gjøre eder vis paa min Sjæls sande Tilstand!" Jeg har jaget efter det hellige og mente et Dieblif at have grebet det; men da viste det sig uventet, at mine Hænder var tomme og jeg efterladt i Mørke. Da kom syndige Tanker over mig, som den, at trods Bønner, Messer og Hymner, trods Kjærternes Glans og Viraks Duft er der blandt de hellige Søstre i Klosteret kun Helligheds Skin, og som om Gud havde været mig nærmere mangen Stund midt i den trable Verden."

"Lad eder ikke forvirre deraf," sagde Ambro- sius med Alvor. "Det skulde maasse findes, at der stundom blandt Søstrene i Bisping er mindre af Kjødets Spægelse og oprigtig Bønintense, end ønske- ligt var. Vi bærer Hellighedens Menodie i strøbe- lige Kar og maa fægte med Djævelen, til Forslø- ningens Time slaar. Der er Brøst selv i den hellige Kirke, især i disse Tider, og derfor hviler Guds Stra ftedomme haardt paa os."

"Jeg fatter det helt vel," svarede Margaret, "og sigtede ikke dertil. Dvertimod var det min Tanke, at det hellige slyr stundom selv den Sjæl, der med ærlig Gu og i brændende Nidkjærhed søger det."

"Bisfelig!" svarede Ambrosius, "for at prøve vor Standhaftighed. Endnu ved I ikke, ung og uprøvet som I er, min Datter, hvad en fast Tro ved Herrens og alle hans helliges Bistand evner. Høit over eders Fatteevne staar ved Kjødets Spæ- gelse Bønners og Lovsanges helliggjørende Kraft, som ogsaa Fastes og Bods rensende Magt, bevis- liggjort gennem Aarhundreder af tro, fromme Sjæle og stadfæstet ved mange Undergjerninger."

"Bed at høre eder tale saa," sagde Margaret ivrigt, "stjæket min Tro derpaa."

"Ret saa!" sagde Ambrosius og hviende sit Ho- ved. "En, som er større end jeg, taler nu af min Mund! Tænk nu ogsaa paa, at kan end, som I før sagde, Gud være eder nær midt i den syndige, trable Verden, al den Stund Herren er allestedsnærber-

rende, dog maa I ikke tvile om, at bag Klosterets Mure under Kysthøjskolets Tugt og i Nonnernes hellige Samsund er den ypperste Helligheds-Krone at vinde—give Guds Moder og alle hellige Engle, at det maa være eder undt at naa Klendiet!

"Jeg vil stræbe derefter!" udbrød Margaret med brændende Blik.

"Gud Herren styrke da dit fromme Forsæt!" sagde Ambrosius rørt, "og hans hellige Engle omsvøve dine Fjed! Nu kjender vi hinanden. Tillad mig nu, min Datter, at kalde dig du med en aandelig Faders Ret!"

"I have Tak derfor, ærbørdige Fader! O, maatte det undes mig ret ofte at samles med eder! I skal ikke bryde eder om Søster Marines sure Mine, men snarest gjæste os i Bisping!"

"Det bæres mig for," svarede Ambrosius, "at saaledes at det Herrens Bilsje, og da bør jeg ikke frygte Menneskers Ugunst"

De samtalede endnu længe og tilfaldt sagde Fader Ambrosius:

"Det er mit Naab, min Datter! at du uden Forhaling indgiver dig som Ungstær i Klosteret, at dit Prøveaar kan begynde, som maa hengaa, inden du kjendes værdig til som Tegn paa stadig Fasthed at modtage Sjøret og aflægge Vøstet. Jeg skjønner, at i din Sjæl med dens rige Gaver er nedlagt et Vøstet om store og hellige Gjerninger."

"Å, ærbørdige Fader!" udbrød Margaret rødmende af undselig Glæde, "nu fatter I for store Tanker om mig, der er en svag Kvinde."

"Herren udsøger stundom sine Redstæber blandt de svage," svarede Ambrosius, "og gjør disse til de stærkeste. De hellige Kvinder stod til ingen Tid tilbage for de hellige Mænd. Dog, Gud bedre det, Nidkjærheden er paa ingen af Siderens i disse Iøse Tider saa stor, at et blodigt Martyriums Glorie venter nogen tro Søn eller Datter af Kirken. Derimod tænk du paa den Slaphed og Lunkenhed blandt dine vordende Medsøstre, hvorom jeg før talte! Hvad vil du ikke der kunne virke ved dit Exempel. Ved dit Mammon kan du vinde Anseelse, hvis du skænker Klosteret rige Gaver. Du nyttter den da til at anspore Abbedissen til strengere Klosterugt og al Helligheds Fremme!"

Bestyrelsen i "Hellan Mining Syndicate"

gjør for Tiden Krafsanstrengelser for om muligt at faa ind Penge nok til at opføre en Stampmølle allerede nu i Høst. Der vil nemlig være uhyre meget vundet ved at faa Møllen opført i Høst fremfor at vente til næste Vaar. En Stampmølle med fem "Stamps" og en tilsvarende "Engine" og "Boiler" paa tredive Hestekræfter, en "Concentrator" og en "Motor" paa femogtyve

Hestekræfter vil koste omkring \$4000, og med en saadan "Duffin" vil der kunne bearbejdes fra 16 til 20 Tons af Guld i Døgn. Naar det nu ihukommes, hvad vi fornøylig ophyste her i Bladet, at gennemsnitsubbytten af fem forskjellige "Asjans" af Guld fra disse Steddomme var \$189.20 pr. Ton, saa er det let for hvem som helst at regne ud, at der til hver Maaned vil kunne udvindes en pen liden Sum i Fortjeneste for Aktieejerne, selv om man nu for Sikkerheds Skyld deler Summen i to Dele og slaar af det halve. Det er netop dette, som gjør det saa ønskeligt at faa Møllen opført jo før jo heller.

De Penge, vi trænger til dette, ønsker vi gjerne at faa ind ved at sælge "Stock" fremfor at laane dem og behæfte Steddommen med Gjæld, og derfor er det, at vi frembyder "Stock" tilsalgs for den lave Pris af 15 Cents pr. Aktie. Folk med Penge er forsigtige med Hensyn til hvor de anbringer sine Penge, og dette er, som det bør være. Men Bestyrelsen i "Hellan Mining Syndicate" kan med fuld Tryghed sige, at der er ingen Risiko for bundet med at købe "Stock" her, da den righoldige Guld findes lige op til Overfladen og blir mere og mere righoldig, efterhvert som vi

kommer i Dybden. Vi har, hvad man i Minesproget kalder "a Grass Root Proposition", og vi imødeser med Glæde den Tid, da vi om nogle faa Maaned vil kunne fremlægge haandgribelige Beviser for, at vi kun siger Sandhed.

Dersom nogen ønsker fuldstændig Rapport og mere udførlig Forklaring, vil samme med Glæde bli sendt. Skriv til "Hellan Mining Syndicate", 212 & 213 Arcade Building, Seattle, Wash., eller til Jul. J. Hopperstad, Decorah, Iowa.

Rog med Os.

Baade i og udenom Staten angriber Gouvernør La Follette Wisconsin's gode Navn og Rygte. Han burde flamme sig.

Danmark.

En antimilitaristisk Agitation.

Bladet "Demokraten" i Aarhus er fremkommet med en Meddelelse om, at der "i denne Tid gjøres Agitationsarbejde Landet over for at faa dannet en antimilitaristisk Organisation," og at der "er udgaaet private Skrivelser til de mere frivillige Benfremmede rundt i Landet i saa Henseende." Disse Skrivelser gaar, meddeler det socialistiske Blad, endvidere ud paa, at der dannes en kraftig Organisation der "rimeligvis vil være i Stand til at kunne lægge et saa stærkt Pres paa Forsvarskommissionen, Regjering og Rigsdag, at de bliver nødt til at tage Hensyn til Kravet om Nedsættelse af de store Militærudgifter og Sinking af Landets Neutralitet som den eneste Garanti for dets fremtidige Bestaaen."

Bladet "Kjøbenhavn" bemærker heri, at der "ikke kan være nogen Tvil om, hvorfra Skrivelserne stammer, nemlig fra "Politikens" og Forsvarsnihilisternes Leir."

Landbohøjskolen.

Fra den danske Landbohøjskole foreligger i disse Dage en Beretning fra det forrige Undervisningsaar. Et Par Tal af den giver nogen Forstilling om, i hvor stor Udstrækning denne Undervisningsanstalt benyttes. Det oplyses, at 338 Studerende havde Løst Udgangskort til Høstkolens Forelæsninger og Doelser foruden 27 Smede, som deltog i Skolens Kursus for Beslagssmede. En forholdsvis betydelig Del af de Studerende er Nordmænd. Forrige Aar var der saaledes 97 Nordmænd, men derimod kun 2 Svenskere, 7 Finner og 1 Slesviger. Med Hensyn til Fagstudierne oplyses det, at 199 var Veterinærer, 68 Landbrugere, Landinspektører, 30 Skovbrugere, 6 Havebrugere og 9 andre Studerende.

Skolens Veterinærafdeling driver en stor Dyrlægpraxis. Fortegnelsen over de behandlede Dyr er ret morsom. Den tæller saaledes et stort Antal mindre almindelige Dyr, saasom en Ulke, en Httfanger, en Løve, en Rænguru, en Skildpadde, to Orknekræve, en Landbjørn, et indisk Faar, et Par Gazeller, tre Moskusokser, en Bøffel, en Bison, en Hjort, et Raadyr o. m. a.

En Vielsesfag fra Harbore.

Det ser ud, som om den Iverfærdige Sag i Kjøbenhavn skal have et Sidestykke paa Harbore. Pastor Bertelsen, Harbore, har nægtet at vie en Mand, der var skilt fra sin første Hustru, til en Enke, fordi Manden manglede Dispensation fra D. L. 3-16-8. Han har nu faaet tgl. Bevilling til at indgaa Egtteskab med Enken, uanset Bestemmelserne i Danske Lov, og med to Vidner mødte han derfor igjen hos Pastor Bertelsen med Anmodning om at blive viet. Men Presten vægrede sig fremdeles,

idet hans Samvittighed forbyder ham det, da Manden er fraskilt. Denne har nu indsendt Klage over Presten til Kultusministeriet.

Smønt.

I Bivild pr. Alingaebro ved Randers aabnes en ny Højskole den 3die November. Skolens Forstander bliver cand. teol. J. Ravn.

En Antikvitetsudstilling aabnes om kort Tid i Ringsted. Fra hele Midtsjælland sendes interessante gamle Sager til Udstillingen, som tegner til at blive baade omfattende og rig paa kostbare og sjældne Gjenstande.

Fra Færøerne skrives: I de sidste Dage er der i Midvaag paa Vaagø fanget ca. 100 og i Vestmannaeyri paa Ströms ca. 150 Grindehvaler. I Færøerne udenfor viser der sig stadig store Flokke, som der gjøres Forsøg paa at drive ind i Fjordene.

En ung Islænder, Sigfus Einarson, Sanger og Komponist, der i længere Tid har opholdt sig i Kjøbenhavn, kom fornylig tilbage til Island, hvor han med stor Succes har afholdt en Række Koncerter. Det islandske Alting har nu skjænket den unge Sanger et Stipendium paa 1200 Kr. til fortsat Musik- og Sanguddannelse.

Naar man i Danmark undlader at anmeldte et Barns Fødsel til Kirkebogen, medfører denne Skjedselskab en Bøde af 2 Kroner pr. Uge. Ifølge "Slagelseposten" har Politiet i Slagelse fornylig opdaget, at en Arbejderfamilie havde et Barn som ikke var anmeldt. Og ved Undersøgelsen har det vist sig, at Barnet er 3 Aar gammelt, saa at Bøden vil blive 300 Kr. Foreløbig forhandles der om en mindelig Eftergivelse eller Nedskrivning af Bøden.

Finne Udvandring til Island.

Gøteborg har i disse Dage haft Besøg af en høitstaende Islænder, som netop havde aflagt England og Danmark et Besøg og nu var paa Reise hjem. En Medarbejder ved "Gøteborgsposten" traf tilfældig sammen med den celebre Islænder, som i Samtalens Løb ytrede følgende:

"I de sidste Dage har der været Tale om mulig at lede en Del af den finste Udvandrerstrøm til Island, og jeg kan forstyre, at den Plan kan gjøre Regning paa mange Benner blandt os. Finnerne vil sikkert snart søle sig som hjemme hos os. Vort Klima ligner jo deres, og vor Kultur er i det mindste mere lig den finste, end den amerikanske og kanadensiske er. Uden Tvil vil de paa Island kunne bevare sine nationale Eiendommeligheder, hvilket jo ikke er mulig derover i det fjerne Vesten, hvor Kulturen forslades i en saa sørgelig Grad.

Planen har man tænkt sig realiseret saaledes, at der grundlægges en finst Koloni. Indvandrerne vilde paa den Maade faa lettere for at leve sit eget Liv, end om de blev stukne ind blandt Islænderne, en Familie her og en anden der.

Hvis det paa denne Maade lykkes at ophjælpe Dens Landbrug, vil en industriel Virksomhed uden Tvil komme af sig selv. At Islænderne og Finnerne vil komme gode ud af det med hinanden, kan man anse for givet. Begge Folkelag er jo af Naturen venlige og fredssommelige."

Til Brasilien.

Advokat Olaf E. Ray og Johan Sundt reiser til Diamantina.

Johan Sundt af Broz'lian Diamond, Gold & Developing Company afreiste Torsdag 24de September til Diamantina for at træffe Forberedelser til Begyndelse af systematisk Drift af Bolagets Claims. Det var Meningen, at han skulde reist allerede i forrige Maaned; men af forskellige Grunde er Reisen bleven udjat til nu.

Paa Veien skulde han stanse i Aneta, Pennsylvania, en liden By, hvor "Diamond Drill" Industrien spiller en stor Rolle. Det ser ud, som om denne Industri hovedsagelig er paa norske Hænder berede. Flere norske Diamond Drillers i Aneta og andre Byer i Nabolaget har, efter hvad der oplyses, taget Afri i Bolaget, delvis af den Grund, at de bruger Carbonados for store Summer i sin Forretning og saaledes ønskede at blive interesseret i et Kompani, som ventet at kunne levere en hel Del af de sjældne og kostbare sorte Diamanter. De oplyser, at de kan finde et Marked for alt, Bolaget kan producere af Carbonados.

Advokat Olaf E. Ray, Sekretær for Bolaget og Medlem af Bestyrelsen, reiste i Følge med Mr. Sundt. Det oplyses, at Hensigten med Mr. Rays Reise er, at han skal foretage endel Udbetalinger herne. Bolaget har nu over 66,000 Dollars liggende i Rio, som snart skal udbetales for Eiendomme, og andre Udbetalinger vil finde Sted senere. Det har antaget dygtige Advokater i Brasilien til at varetage sit Løb. Men da det her gjælder ganske betydelige Beløb, fandt man det trykkest, at ogsaa en amerikansk Advokat er tilstede for at paase, at alt gaar i Orden. Mr. Ray skal desuden forhandle med Brasiliens Regjering om forskellige Spørgsmaal vedrørende Driften af Minerne og desuden arrangere for god Plads for Bolagets i Brasiliens Afdeling paa Verdensudstillingen i St. Louis næste Aar. Han vil ogsaa se op om

Diamantina, medens han er der nede, men vil ellers gjøre Turen saa kort som mulig.

Under Mr. Rays Fravær vil Firmaet Deneen & Hamill besørge hans juridiske Forretninger ved at sørge hans Sager i Retterne og udrette, hvad der ellers maatte forefalde. Hans Kontor vil være aabent, og hans Clerik vil være at finde der.

Bolaget har antaget Jacob Stampen fra Vaage som Assistent hos Mr. Sundt. Mr. Stampen har en Gaard i Norge, men har en teknisk Uddannelse og kan gjøre lidt af hvert, opføre og drive en Sag, være Smed, Snekker osv. Han kom til Amerika med et Haandværksstipendium, nærmest for at studere Stenindustrien her. Mr. Stampen vil følge sin Familie til Norge og skal reise derfra til Brasilien efter Ordre fra Mr. Sundt.

CUNARD LINIEN

ETABLERET 1840.
CAMPANIA og LUCANIA, dobbeltpropellerede, 620 Fod lange, 30,000 Hestkr.,
UMERIA og ETRURIA, 526 Fod lange, 14,500 Hestkræfter.
KYERNIA og SAXONIA, dobbeltpropellerede, 600 Fod lange, 14,150 Ton.
S i a h e, dobbeltpropellerede, 558 Fod lang, 13,000 Ton.
CAPATHIA, 558 Fod lang, 13,000 Ton.
ULTONIA, 513 Fod lang, 9,000 Ton og den altid populære AURELIA.
Reford: 5 Dage, 7 Dage, 23 Min.
F. G. WHITING, Mgr., Dearborn & Randolph, Chicago eller Total-Agenter overalt.

A. E. Johnson Co., 10-14 Washington Ave. S., - - - - - Minneapolis, Minn.

A. M. Samp og N. M. Olson & Jacobson } Madison, Wis. Agenter.

Dr. J. S. JOHNSON

NORSK ØIENLÆGE.
Behandler kun Øien-Øren og Næsesygdomme.
Forhenv. Øienlæge ved Michigan Statsuniversitet og Hospital i Ann Arbor.
ST. PAUL, MINN.,
596 & 597 Euclidott Arcade
Indgang fra Robert St., mellem 4th og 5th.
Kontortid: 10-12 Form. og 7-4 Efterm.

Alttertabler.

Hvor man ønsker Alttertabler for sine Kirker, bør man henvende sig til den bekendte, dygtige Kunstmalers Lars Sankness, hvis Adresse er Madison, Wis. "Amerika" anbefaler ham paa det bedste.

Kentschler's Green House

Telefon 179.
Alle Slags Blomster ordnede til Fester
: : Begravelser : :
Cor. Williamson and Baldwin Streets,
MADISON, WIS.

Dr. J. L. URHEIM

Bolk: 933 W. Division St., Chicago.
Kontortid: Ell 9 Form., 1-2 og 6-8 Efterm.
Norsk Læge.
Behandler Læge ved Cook County Hospital.
Specialitet: Kroniske Sygdomme.